

Figura Faggyató

Blattner Géza, Büky Béla és Orbók Lóránd után ismerkedjünk meg Rév István Árpáddal! A 2003-ban rendezett 100 év - 100 báb című kiállításunk nyolc neves bábosa között, akik alapjaiban meghatározták a magyar bábművészetet, ott volt Ő is.

Rév István Árpád

(1898. ápr. 23. – 1977. júl. 26.)

Mit ír Róla a színháztörténeti lexikon?

“Rév István Árpád grafikus, bábművész, bábszínházigazgató. A düsseldorfi Képzőművészeti Akadémián szerzett rajztanári és grafikus oklevelet. Hazatérése után előbb reklámgrafikusként tevékenykedett, majd játékkészítő műhelyt alapított, lakberendezési tárgyakat tervezett, mesterhegedűket készített, szobraival, grafikáival rendszeresen szerepelt képzőművészeti kiállításokon. 1941-ben mindenfajta anyagi támogatás nélkül, saját összegyűjtött pénzéből megreemtette Magyarország első állandó művészi bábszínházát *Nemzeti Bábszínháték* néven, amelynek egy személyben volt igazgatója, rendezője, tervezője és dramaturgia. A színház első bemutatója, Arany János *Toldi*-ja páratlan sikerszerűt ért meg. Négy év alatt 756-szor játszották az Arany szövegét jórészt érintetlenül hagyó, narrátor közbeiktatásával dramatisztált változatot. Gyermekeknek szóló népmese-feldolgozások mellett rendszeresen tartott felnőttelőadásokat is.”

Papp Eszter, az OSZMI báb-történésze a magyar báb-történetet kutatva a következőket írja róla tanulmányában: “Vállalkozása egyedülálló a magyarországi báb-játszás történetében. Két évtizedes kísérleti- és kutatómunka után valósította meg élete álmát, a bábszínházat.

Érettségi után az Iparművészeti Főiskolára jelentkezett, grafika szakra, de szembetegsége miatt eltanácsolták. A düsseldorfi Akadémián sikeres vizgát tett, és itt végzett mint grafikus és középiskolai rajztanár. Tanulmányai mellett reklámgrafikákat készített, hogy fedezni tudja külföldi tanulmányainak és utazásainak a költségeit. Újpesten játékkészítő műhelyt alapított és fiatal iparművészekkel kisipari termelésre rendezkedett be. Állandó állásai mellett folyamatosan foglalkozott reklám-grafikával és lakberendezéssel, és kiváló minőségű mesterhegedűinek eladásából a '30-as évek végére előteremtette a színháznyitáshoz szükséges tőkét.

Mint iparművész rendszeresen szerepelt a grafikákkal és szobrokkal képzőművészeti

kiállításokon, az Új Művészek egyesületének tagja, majd főitkára volt. Játékos, trükkös szerkezetű, faragott, gyakran festett állatfigurái a korszak játék- és iparművészeti termékeinek jellegzetes darabjai.

Rév ifjúkora óta céltudatosan foglalkozott a bábjáték művészi-technikai problémáival. Minden részletében átgondolt, koncepciózus színházat hozott létre. 1938-tól kis műtermi színpadán szükkörű, de különböző rétegekből tervszerűen összeválogatott közönség előtt kísérleti előadásokat tartott. Műtermi kísérletei eredményeképpen alakította ki azt a speciális bábtechnikát, amely a *Nemzeti Bábszínháték* varázslának lényege. A Rév-bábuk mozgatása alulról, a néző számára láthatatlanul történt, a báb jellegzetessége a nyak tengelye körül teljesen körbefordítható és függőleges irányban is mozgatható fej, mozgatható szemek és szájak, előre és hátrahajlásra alkalmas törzs és mozgékony végtagok. A bábok gerincét egy keményfából faragott üreges rúd képezi. Ezen futnak keresztül a fejet, szemet és szájat mozgó hegedűhúrok. A mozgatást a rúd oldalán elhelyezett csapok és billentyűk segítségével végzi a színész oly módon, hogy a kosztümbe bújtatott jobb kezének hüvelyk- és mutatóujjával mozgatja a bábú karjait, bal kezével pedig a billentyűket kezeli.

Rév kitűnő érzékkel választotta meg társasági darabjait is. 1942-ben Verneuil *Ügyvéd és a férje* című darabját divatos korabeli kosztümökkel és társasági stílusban, telt házak mellett vitte színre. A gyermekműsorokban az

Aranyszőrű bárány, a Soktudó fiú, a Három kívánság, az Ezüsfurulya, a Terülj, terülj asztalkám, a Rókacsinálta király és a Mátyás király rendet csinál és természetesen a *Toldi* folyamatos sikerrel szerepelt.

Áttekintve Rév István Árpád műsorát, azt a műfaji sokoldalúság, a kitűnő felkészültség és a nagy közönségismeret jellemezte. Jól megszervezett sajtókampány, hirdetések és az utcákon tömegesen kiragasztott nagy, színes, "Jön a bábos!" feliratú plakátok hirdették a *Nemzeti Bábszínháték* megnyitását. A 150 férőhelyes színházban rendszeresen napi 2-3 előadást tartottak egy minden részletében megszervezett és szabályozott színházi üzemmenetben. A színtársulat Rév István Árpádon és feleségén kívül hét bábszínészből, egy ügyelőből, zenekezelőből, világosítóból és jelmeztárosból állt. A színpad két méter magas volt, a „bábtársulat” mintegy húsz darab karakterfigurából tevődött össze, ezeknek az átfestésével, átmaszkírozásával és átöltöztetésével, s a mintegy hetven paróka és háromszáz kosztüm segítségével érték el, hogy gyakorlatilag bármilyen „szereposztású” darabot elő tudtak adni.

Az összehatás varázslatos volt. A bábok életre keltek. A valóság tökéletes illúziójára való törekvés, ami Rév előadásainak – a báboperáktól kezdve a pogári színművekig – egyaránt jellemzője.” Belitska-Scholtz Hedvig és Papp Eszter írásainak segítségével reméljük, sikerült felkelteni érdeklődésüket e kísérletező bábművész iránt!

Láposi Terka

